

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 11Csp/33/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118202042
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 06. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2018:8118202042.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ivetou Wildeovou v spore žalobkyne: A. I., R.. XX.X.XXXX, D. H. X, zastúpená: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom vo Svidníku, Sovietskych hrdinov 163/66, p r o t i žalovanému: HOME CREDIT, a.s., so sídlom Teplická 7434/147, Piešťany, IČO: 36234176, zastúpený: Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., so sídlom Piaristická 707/25, Trenčín, o určenie neprijateľných zmluvných podmienok a vydanie bezdôvodného obohatenia takto

rozhodol:

Súd žalobu z a m i e t a.

Žalovaný m á voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa žalobou zo dňa 23.2.2018 sa domáhala určenia neprijateľných zmluvných podmienok v úverovej zmluve č. XXXXXXXXXXXX zo dňa X.XX.XXXX uvedené v hlave 14, záverečné ustanovenia, § 3 a § 4 Úverových zmluvných podmienok spoločnosti Home Credit, a.s. v znení:

„§ 3 V prípade omeškania úhrady splátky, splátky RÚ či RÚ II., alebo ich časti alebo zmluvných pokút alebo platieb podľa Hlavy 7. § 6 týchto ÚP je klient povinný zaplatiť úrok z omeškania vo výške 0,08% z dlžnej čiastky za každý deň omeškania, najmenej však 100,- Sk. V prípade omeškania s úhradou splátky úveru, prípadne splátky RÚ I. či RÚ. II., alebo ich častí dlhšieho ako 7 dní je klient ďalej povinný zaplatiť spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 8% z čiastky, s ktorej úhradou je v omeškaní.

§ 4 V prípade omeškania klienta s úhradou splátky úveru, prípadne splátky RÚ I. alebo RÚ II., či ich častí dlhšieho ako 6 mesiacov je klient ďalej povinný zaplatiť spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 5% z úveru, z ktorého vrátaním spoločnosti je v omeškaní“.

Uplatnila aj nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 734,51 Eur s úrokmi z omeškania 5% ročne odo dňa nasledujúceho po doručení žaloby žalovanému.

2. V žalobe uviedla, že dňa X.XX.XXXX bol zo strany žalovaného žalobkyni poskytnutý úver 30.000 Sk (995,82 Eur) s mesačnou splátkou 1.086 Sk (36,05 Eur) a počtom 48 splátok. V zmluve bol uvedený len údaj o RPMN. Poukázala na § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 258/2001 Z.z. a tiež § 4 ods. 5 citovaného zákona, zdôraznila chýbajúci údaj o úroku a uviedla, že úver je bezúročný a bezpoplatkový podľa § 4 ods. 3 citovaného zákona. Žalobkyňa pritom z úverovej zmluvy zaplatila 1.730,33 Eur, bezdôvodné obohatenie žalovaného tak predstavuje 734,51 Eur.

3. Žalobkyňa uviedla tiež to, že o bezdôvodnom obohatení žalovaného sa dozvedela v októbri 2017 od Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS a pripojila o tom prehlásenie spomínaného Združenia. Vyslovila názor o úmyselnom bezdôvodnom obohatení žalovaného s poukazom na to, že tak to posudzujú sudy vzhľadom na konanie dodávateľov, ktorí porušujú spotrebiteľské právo a poukázala

na dva rozsudky Krajského súdu Prešov 21Co/72/2014 zo dňa 19.3.2015 a 20Co/166/2014 zo dňa 26.5.2015.

4. Žalobu o vyslovenie neprijateľných zmluvných podmienok zdôvodnila zásadou poctivosti a tým, že nepostačuje, ak je zmluvná pokuta uvedená len vo VOP, ale má byť súčasťou samostatnej zmluvy. Poukázala aj na § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka a na to, že súd má z úradnej moci preveriť neprijateľné zmluvné podmienky a citovala aj časť rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C-473/00 (Cofidis), podľa ktorého národná právna úprava, ktorá národnému súdu v rámci konania o žalobe podanej poskytovateľom spotrebiteľského úveru proti spotrebiteľovi a spočívajúcej na zmluve medzi nimi uzavretej, znemožňuje po uplynutí premlčacej lehoty z úradnej povinnosti alebo na základe podnetu spotrebiteľa určiť, že podmienka obsiahnutá v zmluve medzi nimi uzavretej, je v rozpore so smernicou Rady 93/13/EHS.

5. Žalovaný v písomnom vyjadrení k žalobe uviedol, že žalobkyňa v úverovej zmluve vystupovala ako podnikateľka. Úverovú zmluvu je potrebné posúdiť podľa obchodného zákonníka, keďže žalobkyňa nepreukázala, že by išlo o spotrebiteľskú zmluvu. Zdôraznil, že zmluva bola uzavretá ešte v roku 2007, žaloba bola podaná až v roku 2018 a to, že žalobkyňa sa subsumuje do postavenia spotrebiteľa považuje za účelové.

6. U žalobkyne podľa žalovaného absentuje naliehavý právny záujem na vyhlásení neprijateľných zmluvných podmienok z dôvodu, že úverová zmluva bola ukončená ešte v roku 2011 a tiež preto, že žiadne sankcie uvedené v napadnutých ustanoveniach ani neboli uplatnené.

7. Žalovaný poprel tiež vznik bezdôvodného obohatenia, keďže splátky úveru prijímal od žalobkyne na základe platne uzavretej úverovej zmluvy a v súlade s riadne dohodnutými zmluvnými podmienkami. Keďže poslednú splátku žalobkyňa zaplatila 12.10.2011, žalovaný vzniesol aj námietku premlčania uplynutím trojročnej objektívnej, ale aj dvojročnej subjektívnej premlčacej doby. Nesúhlasil s názorom žalobkyne o úmyselnom bezdôvodnom obohatení a teda desaťročnej objektívnej premlčacej dobe, keďže úmysel nie je možné odvodiť len zo skutočnosti, že žalovaný neuviedol do zmluvy všetky potrebné náležitosti, ako to skonštatoval aj Krajský súd v Banskej Bystrici v rozhodnutí 17Co/847/2014 zo dňa 16.9.2015 alebo 17Co/376/2015 zo dňa 22.6.2016. Ohľadom plynutia subjektívnej premlčacej doby citoval časť rozsudku Okresného súdu Prešov 29Csp/30/2016 zo dňa 9.6.2017.

8. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobkyne, úverovou zmluvou zo dňa 5.10.2007, úverovými zmluvnými podmienkami žalovaného, potvrdením o ukončení úverovej zmluvy zo dňa 12.9.2017, prehlásením Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS zo dňa 6.10.2017 a zistil tento skutkový stav:

9. Strany uzavreli dňa X.XX.XXXX formulárovú úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX, podľa žalovaného pod č. XXXXXXXXXXXX. Žalobkyňa je uvedená ako dlžník, označená v zmluve je rodným číslom a bydliskom. V ďalšej časti formulára je rubrika označená ako „zamestnanie klienta“, ktorá obsahuje rôzne kategórie - zamestnanie, dôchodca, materská dovolenka a pod. a medzi nimi je aj podnikateľ, ktorý v tejto zmluve je vyznačený krížikom.

10. Text zmluvy pokračuje samotným úverom, konkrétne uvádza sa v ňom výška úveru 30.000 Sk, počet splátok 48, mesačná splátka 1.086 Sk, konečná výška úveru 52.128 Sk a RPMN 34,9. Úrok v zmluve uvedený nie je.

11. V úverových zmluvných podmienkach žalovaného, ktoré nie sú podpísané a sú písané drobným a ťažko čitateľným písmom v Hlave 14 označenej ako „záverečné ustanovenia“ pod § 3 sa uvádza: „V prípade omeškania úhrady splátky, splátky RÚ či RÚ II., alebo ich časti alebo zmluvných pokút alebo platieb podľa Hlavy 7. § 6 týchto ÚP je klient povinný zaplatiť úrok z omeškania vo výške 0,08% z dlžnej čiastky za každý deň omeškania, najmenej však 100,- Sk. V prípade omeškania s úhradou splátky úveru, prípadne splátky RÚ I. či RÚ. II., alebo ich častí dlhšieho ako 7 dní je klient ďalej povinný zaplatiť spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 8% z čiastky, s ktorej úhradou je v omeškaní“.

12. V § 4 je uvedené: V prípade omeškania klienta s úhradou splátky úveru, prípadne splátky RÚ I. alebo RÚ II., či ich častí dlhšieho ako 6 mesiacov je klient ďalej povinný zaplatiť spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 5% z úveru, z ktorého vrátaním spoločnosti je v omeškani.

13. Žalobkyňa k žalobe pripojila potvrdenie žalovaného z 12.9.2017 o tom, že predmetný úver bol splatený a ukončený. Doložila aj prehlásenia Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS zo dňa 6.10.2017, v ktorom je uvedené, že žalobkyňa im 28.7.2017 predložila danú úverovú zmluvu, ktorá obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky a je bezúročná a bezpoplatková, o čom žalobkyňa informovali a oznámili jej aj to, že žalovaný sa na jej úkor bezdôvodne obohatil o sumu 734,51 Eur.

14. Súd najprv musel posúdiť charakter úverovej zmluvy uzavretej medzi stranami, či ide o spotrebiteľskú zmluvu, pričom dospel ku kladnému záveru vychádzajúc z definície spotrebiteľských zmlúv uvedenej v § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, t.j. v znení účinnom od 1.7.2007 do 31.10.2008.

15. Podľa § 3 ods. 3 citovaného zákona každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, ktorými sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje; aj na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

16. Podľa 2 písm. a/ citovaného zákona spotrebiteľom sa rozumie fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá nakupuje výrobky alebo používa služby pre osobnú potrebu alebo pre potrebu príslušníkov svojej domácnosti.

17. V danom prípade vzhľadom na charakter zmluvy, ktorá je formulárová a žalobkyňa ako dlžníčka nemohla ovplyvniť jej obsah, je nepochybné, že predmetná zmluva uzavretá medzi stranami má atribúty spotrebiteľskej zmluvy v zmysle vyššie citovanej právnej úpravy. Navyše zo zmluvy vôbec nevyplýva, že by úver mal byť poskytnutý na podnikanie žalobkyne a napokon žalobkyňa vo svojej výpovedi to ani neuviedla.

18. Následne sa súd zaoberal tým, či na predmetnú zmluvu je potrebné aplikovať osobitný právny predpis, ktorým je zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch opäť v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (v danom prípade v znení účinnom od 1.7.2006 do 31.12.2007).

19. Podľa § 2 písm. a/ citovaného zákona spotrebiteľským úverom sa rozumie dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky alebo v inej právnej forme.

20. Podľa § 2 písm. b/ citovaného zákona zmluvou o spotrebiteľskom úvere sa rozumie zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

21. Podľa § 3 ods. 1 citovaného zákona veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci.

22. Podľa § 3 ods. 2 citovaného zákona spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

23. Z obsahu zmluvy nevyplýva, že by nešlo o spotrebiteľský úver. Žalobkyňa je v zmluve označená nie ako podnikateľka, čo mu by zodpovedalo aj uvedenie jej obchodného mena, číslo živnostenského registra, ale je označená menom, priezviskom, bydliskom a rodným číslom, teda tak ako fyzická osoba. Označenie žalobkyne ako podnikateľky je len v rámci špecifikácie jej zamestnania podľa jednotlivých kolóniek uvedených v zmluve. Za rozhodujúci súd však považoval účel, na ktorý bol úver poskytnutý. Ten v zmluve uvedený nie je a z výpovede žalobkyne nevyplývalo, že bol jej poskytnutý na podnikanie. Preto súd dospel k záveru, že na predmetnú zmluvu je potrebné aplikovať zákon č. 258/2001 Z.z.

24. Podľa § 4 ods. 1 citovaného zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná.

25. Náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere sú vymenované v § 4 ods. 2, avšak fikcia o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru nastáva len pri náležitosti uvedenej v § 4 ods. 2 písm. g/, teda v prípade, ak nie je uvedená ročná percentuálna miera nákladov.

26. Podľa § 4 ods. 4 citovaného zákona pri nesplnení podmienok podľa ods. 2 a 3 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe
a) poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo
b) dodaný tovar alebo poskytnutá služba.

27. Podľa § 4 ods. 5 citovaného zákona od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

28. Ako teda vyplýva z vyššie uvedenej právnej úpravy, pokiaľ ide o náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru nastáva len vtedy, ak v zmluve chýba RPMN, čo však nie je tento prípad. Súd však považoval za relevantný § 4 ods. 5 citovaného zákona, keďže nepochybne úrok je charakteristickým znakom úverovej zmluvy (§ 497 Obchodného zákonníka), napokon nutnosť jeho uvedenia v zmluve o spotrebiteľskom úvere je zrejmá aj z § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 258/2001 Z.z., podľa ktorého zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov;

29. Z § 4 ods. 5 citovaného zákona teda jasne vyplýva, že veriteľ nemá nárok na úrok a poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere. V predmetnej zmluve úrok chýba a preto žalobkyňa má pravdu o vzniku bezdôvodného obohatenia žalovaného, ktorý prijal od nej platby nad rámec poskytnutého úveru. Jedná sa tak o plnenie bez právneho dôvodu.

30. Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

31. Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

32. Podľa § 456 Občianskeho zákonníka predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

33. Žalovaný nepoprel tvrdenie žalobkyne o zaplatení sumy 1.730,33 Eur z predmetnej úverovej zmluvy, platí preto fikcia o jeho nespornosti s poukazom na § 151 ods. 1 CSP. Bezdôvodné obohatenie žalovaného tak predstavuje rozdiel medzi úhradami žalobkyne vo výške 1.730,33 Eur a poskytnutým úverom 995,82 Eur, čo je 734,51 Eur.

34. Žalovaný však vzniesol námietku premlčania, ktorú súd považoval za dôvodnú.

35. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20160701>>). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

36. Podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

37. Podľa § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

38. Je nepochybné, že subjektívna premlčacia lehota začína plynúť od doby, kedy sa oprávnený subjekt dozvedel o bezdôvodnom obohatení povinného subjektu a o jeho výške, avšak túto vedomosť je potrebné odvíjať od toho, kedy oprávnený subjekt získal vedomosť o skutkových okolnostiach, z ktorých možno vyvodíť toto bezdôvodné obohatenie. Nie sú teda vôbec relevantné jeho právne znalosti, teda či vedel o príslušnej právnej úprave alebo judikatúre súdov. Uvedený záver možno vyvodíť z viacerých rozsudkov Najvyššieho súdu ČR pri totožnej právnej úprave, konkrétne rozsudkov 26Cdo 785/2011 zo dňa 24.4.2012, 28Cdo/685/2011 zo dňa 28.3.2012, 28Cdo/3977/2007 zo dňa 18.3.2008, 33Odo 528/2006 zo dňa 29.3.2007, 33Odo 306/2005 zo dňa 27.3.2007, 21Cdo 3433/2008, 25Cdo 3306/2007, 30Cdo 2758/2006, ale tiež rozsudku Najvyššieho súdu SR 1Cdo 67/2011, a tiež rozhodnutia Ústavného súdu SR III.ÚS 413/2013. V zmysle týchto rozhodnutí vedomosťou podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa nemieni znalosť právnej kvalifikácie, ale skutkových okolností, z ktorých možno dôvodiť zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie. Podľa týchto rozhodnutí nie je významné, či oprávnený má také právne znalosti, aby bol subjektívne schopný posúdiť uvedené skutkové okolnosti.

39. Pri posúdení momentu začatia plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej lehoty si súd osvojil právny záver a jeho argumentáciu, ktoré vyplynuli z odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Trenčíne 17Co/372/2015-170 zo dňa 27.4.2016. Súd v tomto rozsudku uviedol nasledovné: „Pre uplatnený nárok založený na bezdôvodnom plnení nad rámec poskytnutej istiny úveru sú podstatné 3 zložky, o ktorých musela navrhovateľka vedieť, aby na jej strane mohlo byť usudzované na vedomosť o bezdôvodnom obohatení:

1. vedomosť o tom, že v dôsledku neuvedenia RPMN v zmluve o spotrebiteľskom úvere je poskytnutý úver bezúročný a bez poplatkov, teda vedomosť o obsahu práva,
2. vedomosť o obsahu zmluvy, teda že zmluva údaj o RPMN neobsahuje
3. vedomosť o tom, že zo strany navrhovateľky došlo k plneniu na úroky a poplatky, teda v zásade nad rámec poskytnutej istiny

ad1. vedomosť o obsahu práva je ovládaná zásadou „neznalosť práva neospravedlňuje“. Znalosť práva sa u jeho adresátov nevyvrátiteľne predpokladá a inak tomu nemôže byť ani v prípade posudzovania jeho znalosti ako východiska pre vedomosť o bezdôvodnom obohatení. Za okamžik vzniku skutočnej vedomosti o obsahu práva je potrebné považovať deň účinnosti právneho predpisu.

ad2. vedomosť o tom, že zmluva neobsahuje údaj o RPMN je potrebné na strane navrhovateľky viazať k okamžiku podpisu zmluvy. Podpis predstavuje prejav súhlasu s písomným právnym úkonom. Ako prejav súhlasu teda logicky zahŕňa aj prejav znalosti obsahu. I keď sa z hľadiska skutočného priebehu kontraktačných procesov jedná aj v uvedenom závere často o domnienku, je jej vyvrátiteľnosť založená na skutkovom omyle o obsahu zmluvy. Jeho danosť však z tvrdení navrhovateľky nevyplýva. Pre uvedené zložky vedomia oprávneného o bezdôvodnom obohatení platí, že aj pri posudzovaní skutočnej vedomosti oprávneného o bezdôvodnom obohatení v zmysle § 107 ods. 1 OZ je potrebné vychádzať z normatívnych konštrukcií právnych domnienok a nimi predpokladaný stav je potrebné považovať za daný aj z hľadiska skutočnej vedomosti oprávneného. Len v prípade vyvrátiteľnej právnej domnienky možno uvažovať o tvrdení o dôkaze opaku.

ad3. pre posúdenie okamžiku vzniku vedomosti navrhovateľky o tom, že odporcovi uhrádza platby nad rámec poskytnutej istiny je významné, kedy navrhovateľka preukázateľne získala informácie, na základe ktorých si mohla urobiť dostatočný úsudok o tom, že jej platby titulom predmetnej úverovej zmluvy presiahli v úhrne výšku istiny úveru poskytnutej zo strany odporcu. Tým, že splátky úveru uhrádza sám dlžník v jemu známej výške, je možné úsudok o okamžiku zaplatenia sumy zodpovedajúcej istine urobiť na základe jednoduchého matematického výpočtu. Preto sa dlžník musí dozvedieť o tom, že platí veriteľovi nad rámec poskytnutej istiny súčasne s okamžikom, kedy uhradí splátku, ktorou poskytnutú istinu prvýkrát preplatí.

40. Vzhľadom na uvedené nebol správny záver okresného súdu, že navrhovateľka sa o bezdôvodnom obohatení na strane odporcu dozvedela až pri návšteve právneho zástupcu. Vedomosť dlžníka o bezdôvodnom obohatení spočívajúcom v platbách na úroky a poplatky úveru, ktorý bol bezúročný a bez poplatkov v dôsledku sankcie zakotvanej v právnej úprave spotrebiteľských úverov, vzniká v zásade v okamihu prvej platby dlžníka nad rámec poskytnutej istiny“. Totožný právny záver vyplýva aj z rozsudku Krajského súdu Trenčín 17Co/315/2017 zo dňa 6.9.2017.

41. Z ďalších rozhodnutí k tejto problematike súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu Žilina 8Co/216/2016 zo dňa 31.1.2017. V danom spore spotrebiteľ taktiež argumentoval tým, že o vzniku bezdôvodného obohatenia žalovanej spoločnosti sa dozvedel od občianskeho združenia na ochranu spotrebiteľa. Súd druhej inštancie však toto jeho tvrdenie vyhodnotil ako irelevantné. Súd sa stotožňuje

s odôvodnením tohto rozhodnutia, v ktorom sa uvádza: „Pre začiatok plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci okamih, kedy sa oprávnený subjekt v konkrétnom prípade dozvie o tom, že došlo na jeho úkor k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal. Rozhodujúci je moment, kedy sa oprávnený subjekt dozvie také okolnosti, ktoré sú relevantné pre uplatnenie jeho práva na súde. Touto vedomosťou sa rozumie znalosť takých okolností, z ktorých možno zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie vyvodiť, nie znalosť právnej kvalifikácie. Okolnosti, za ktorých sa spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov sú uvedené priamo v zákone. Vedomosť žalobcu ako spotrebiteľa o bezúročnosti a bezpoplatkovosti jeho úveru je preto potrebné spájať s touto skutočnosťou, t.j. s vedomosťou o existencii zákona o spotrebiteľských úveroch, nakoľko ho nemôže ospravedlňovať to, že o tomto zákone nevedel. Viazť začiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty na okamih kontaktu žalobcu s občianskym združením, od ktorého sa žalobca mal dozvedieť o tom, že úver poskytnutý žalovaným je bezúročný a bez poplatkov a že z tohto dôvodu sa žalovaný mal na jeho úkor bezdôvodne obohatiť, by bolo neprimeranou ochranou práva vybočujúcou z účelu a právneho významu ustanovenia § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Subjektívna dvojročná premlčacia lehota na vydanie bezdôvodného obohatenia, teda začala žalobcovi plynúť prvým dňom začatia splácania prvej splátky a následne s platením každej ďalšej splátky až nakoniec splatením poslednej splátky“.

42. Totožný právny záver prijal aj Krajský súd v Žiline v rozhodnutí 7Co/302/2016 zo dňa 9.11.2016, ktorý uviedol nasledovné: „Oprávnený sa dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor obohatil vtedy, keď skutočne zistí skutkové okolnosti, na základe ktorých môže podať žalobu o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t.j. keď nadobudne vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného a to bez ohľadu na to, že sa o týchto skutočnostiach mohol dozvedieť aj skôr. To, kedy sa oprávnený dozvedel ako takýto jeho nárok, vyplývajúci z týchto skutkových okolností, možno právne kvalifikovať, nie je pri posudzovaní okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby vôbec relevantné (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1Cdo/67/2011). V súdnej veci viazať začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby od dňa, kedy sa žalobkyňa od svojho právneho zástupcu dozvedela o tom, že povinný sa mal na jej úkor obohatiť a kedy žalobkyňa svojmu právnenému zástupcovi udelila plnú moc na zastupovanie, aj za situácie, že v osobe žalobkyne nejde o právne znalú osobu, je neprimeranou ochranou práva, vybočujúcou z účelu a právneho významu ustanovenia § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Informovanie klienta advokátom v rámci právnej rady o existencii (neexistencii) porušenia práva je bezpochyby momentom, kedy sa oprávnená dozvedela, ako takýto jej nárok, vyplývajúci z existujúcich skutkových okolností možno právne kvalifikovať, čo nie je pri posudzovaní okamihu začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby vôbec relevantné. Okolnosti, za ktorých sa spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov sú uvedené priamo v zákone (vo vzťahu k prejednávanej prípadu zákon č. 258/2001Z.z.. Vedomosť žalobkyne ako spotrebiteľa o bezúročnosti a bezpoplatkovosti jej úveru je potrebné preto spájať s touto skutočnosťou, t. j. vedomosťou o existencii citovaného zákona. Nemožno z tohto dôvodu začiatok plynutia subjektívnej dvojročnej premlčacej doby viazať k dátumu prvej rady s právnym zástupcom, keď tento mal preštudovať zmluvy“... „Poukazovanie na rozhodnutie najvyššieho súdu SR 6Mcd0 9/2012 nemá v tomto prípade opodstatnenie, nakoľko v danom prípade sa jednalo o skúmanie exekučného súdu v spotrebiteľskej veci, či existuje riadny exekučný titul na vydanie poverenia súdnemu exekútorovi na vykonávanie exekúcie. Už v tomto rozhodnutí sa konštatuje, že princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach (teda v závislosti od konkrétnych okolností) ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa. V preskúmvanej veci však bola žalovaným vznesená hmotnoprávna námietka premlčania, na ktorú je súd povinný prihliadnuť. Nie je možné pripustiť, aj pokiaľ ide o spotrebiteľa, aby tento žiadal vydať bezdôvodné obohatenie aj po niekoľkých rokoch po uplynutí premlčacej lehoty (v danom prípade po 4 rokoch) ak druhá strana oprávnene vznesie námietku premlčania“. K totožnému záveru dospel Krajský súd v Žiline aj v rozsudku 6Co/233/2017 zo dňa 28.2.2018.

43. Za zásadné rozhodnutie vyššej súdnej autority (Najvyššieho súdu SR), ktoré vzhľadom na princíp právnej istoty, ktorý patrí medzi najdôležitejšie princípy právneho štátu a teda vyžaduje si aplikáciu súdmi nižšej inštancie v zmysle článku 2 ods. 2 CSP možno považovať uznesenie Najvyššieho súdu SR 3Cdo 169/17 zo dňa 10.1.2018, ktorým bolo odmietnuté dovolanie spotrebiteľky v obdobnej veci, keď súdy zamietli jej žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia pre uplynutie subjektívnej premlčacej doby. Jednalo sa o vyššie citované rozhodnutie Krajského súdu v Žiline 7Co/302/2016. Dovolanie žalobkyne ako spotrebiteľky bolo odmietnuté pre jeho neprípustnosť, keďže právna otázka, ktorú nastolila dovolateľka ohľadom posúdenia začiatku plynutia subjektívnej premlčacej lehoty bola už dovolacím

súdom vyriešená v rozhodnutí 1Cdo/67/2011 (ktorého závery sú citované aj v tomto rozsudku). Najvyšší súd sa vyjadril aj k argumentácii dovolateľky poukazujúcej na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 6Mcdo 9/12, v ktorom bol vyslovený názor, že zásada „neznalosť zákona neospravedlňuje“ ustupuje dôležitejšiemu princípu ochrany práv spotrebiteľa, a uviedol, že tento názor bol vydaný v skutkovo a právne odlišnej - exekučnej veci. V nej Najvyšší súd poukázal na uvedený princíp v súvislosti s riešením procesnej otázky - oprávnenia exekučného súdu skúmať právomoc rozhodcovského súdu vydať rozhodcovský rozsudok. V danom prípade však dovolateľka tento princíp vzťahuje na riešenie hmotnoprávnej otázky.

44. Súd teda dospel k záveru, že žalobkyňa sa o skutkových okolnostiach bezdôvodného obohatenia žalovaného dozvedela v čase jednotlivých úhrad presahujúcich istinu úveru a pre súd je nemysliteľné, aby bol akceptovateľný názor o plynutí dvojročnej subjektívnej premlčacej lehoty až od roku 2017, kedy sa žalobkyňa údajne dozvedela o bezdôvodnom obohatení od Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS.

45. Súd nepovažuje za správne začiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty odvíjať od toho, kedy oprávnený subjekt povie, že sa dozvedel o bezdôvodnom obohatení žalovaného. Ustanovenie § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka by stratilo svoje opodstatnenie, keďže každý oprávnený subjekt by si počiatok plynutia tejto lehoty prispôbil tak, aby nárok premlčaný nebol, keďže posúdenie by záviselo len od jeho tvrdenia.

46. Súd teda dospel k záveru, že žalobkyňa sa o skutkových okolnostiach bezdôvodného obohatenia žalovaného dozvedela v čase jednotlivých úhrad presahujúcich istinu úveru a pre súd je nemysliteľné, aby bol akceptovateľný názor o plynutí dvojročnej subjektívnej premlčacej lehoty až od roku 2017, kedy mala informovaná o príslušnej právnej úprave a súdnych rozhodnutiach týkajúcich sa neprijateľných zmluvných podmienok. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na nevyvrátiteľnú domnienku o znalosti právnych predpisov upravenú v § 2 zákona č. 1/1993 Z.z. o Zbierke zákonov SR, podľa ktorého o všetkom čo bolo v zbierke zákonov uverejnené, platí domnienka, že dňom uverejnenia sa stalo známym každému koho sa týka; domnienka o znalosti vyhlásených všeobecne záväzných právnych predpisov je nevyvrátiteľná.

47. V danom prípade žalobkyňa poslednú splátku úveru uhradila 12.10.2011, teda dvojročná premlčacia doba uplynula 12.10.2013 a žaloba bola podaná až 23.2.2018, teda dávno po jej uplynutí.

48. V tomto konkrétnom prípade navyše uplynula aj objektívna premlčacia lehota, ktorá je podľa názoru súdu trojročná.

49. Súd sa teda nestotožnil s názorom o desaťročnej premlčacej lehote, ktorú je možno aplikovať len pri úmyselnom bezdôvodnom obohatení žalovaného. Dôkazné bremeno o úmysle (či už priamom alebo nepriamom) žalovaného bezdôvodne sa obohatiť na úkor žalobkyne bolo na žalobkyni. Priamy úmysel je podľa súdu nemožné preukázať. O nepriamy úmysel ide, ak žalovaný nechcel priamo sa bezdôvodne obohatiť, ale pre prípad, že k tomu dôjde bol s tým uzrozmeneý.

50. Súd v celom rozsahu sa stotožňuje s odôvodnením rozsudku Krajského súdu Banská Bystrica 12Co/517/2015 zo dňa 31.1.2017, ktorý uviedol: „Na preukázanie úmyslu žalovaného získať bezdôvodné obohatenie nestačia všeobecné tvrdenia žalobcu o zaužívanej praxi žalovaného pri uzatváraní spotrebiteľských zmlúv, ale je nutné v každom jednotlivom konkrétnom prípade s poukazom na okolnosti uzavretia úverovej zmluvy preukázať, že žalovaný v čase uzavretia zmluvy a prijatia plnenia na základe takejto zmluvy skutočne vedel alebo aspoň bol byť uzrozmeneý s tým, že sa bezdôvodne obohacuje... Žalovaný skutočne chcel získať na základe zmluvy o úvere odplatu vo forme poplatkov za poskytnutý úver, ale táto skutočnosť ešte sama o sebe nepreukazuje jeho úmysel získať bezdôvodné obohatenie. V čase uzatvorenia žalovaný nemohol vedieť a ani predpokladať, že o niekoľko rokov neskôr posúdi súd ním uzavretú zmluvu so žalobcom ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorá nespĺňa zákonom požadované náležitosti a teda, že bude posudzovaná ako zmluva bez úrokov a poplatkov. Podľa názoru odvolacieho súdu pri posúdení, či ide o úmyselné konanie nemožno totiž vychádzať z aktuálneho stavu, ale zo stavu v čase uzatvárania úverovej zmluvy... Odvolací súd dospel k záveru, že nie je možné v danej veci aplikovať na beh plynutia premlčacej lehoty desaťročnú premlčaciu dobu“.

51. Žalobkyňa nepreukázala, že by sa žalovaný úmyselne bezdôvodne obohatil. Zo strany žalobkyne sa jedná len o všeobecné vyjadrenie, ktoré sa týka podnikateľskej činnosti žalovaného, z ktorého nie je možné automaticky vyvodiť, že žalovaný pri výkone svojej podnikateľskej činnosti sa chcel úmyselne obohatiť. Žalovaný poskytuje úvery z vlastných zdrojov, je samozrejmé, že má záujem získať zisk práve prostredníctvom vyplatenia úrokov a poplatkov. Zákonná sankcia v podobe bezpoplatkovosti a bezúročnosti úveru svojou existenciou vylučuje úmysel veriteľa, pretože ho postihuje za takéto konanie obmedzením zisku, teda dôvodu, pre ktorý podniká.

52. V tomto prípade trojročná objektívna premičacia lehota uplynula 12.10.2014, takže námietka žalovaného o premičaní bola vznesená dôvodne.

53. Žalobkyňa nepreukázala, že by sa žalovaný úmyselne bezdôvodne obohatil. Zo strany žalobkyne sa jedná len o všeobecné vyjadrenie, ktoré sa týka podnikateľskej činnosti žalovaného, z ktorého nie je možné automaticky vyvodiť, že žalovaný pri výkone svojej podnikateľskej činnosti sa chcel úmyselne obohatiť. Žalovaný poskytuje úvery z vlastných zdrojov, je samozrejmé, že má záujem získať zisk práve prostredníctvom vyplatenia úrokov a poplatkov. Zákonná sankcia v podobe bezpoplatkovosti a bezúročnosti úveru svojou existenciou vylučuje úmysel veriteľa, pretože ho postihuje za takéto konanie obmedzením zisku, teda dôvodu, pre ktorý podniká.

54. Pokiaľ ide o žalobu o vyslovenie neprijateľných zmluvných podmienok súd zastáva názor, že niet dôvodu na vyslovenie neprijateľnej zmluvnej podmienky v individuálnom spotrebiteľskom spore, ak zmluvný vzťah medzi stranami je už ukončený a súd nevyhovuje žalobe o plnenie, ktoré súvisí s neprijateľnou zmluvnou podmienkou, čo je zrejmé aj z ustanovenia § 299 CSP. Osobitne niet dôvodu na vyslovenie neprijateľnej zmluvnej podmienky v tomto prípade, ak tá sa týka zmluvnej pokuty, ktorú žalobkyňa nezaplatila a ktorú žalovaný ani neuplatnil.

55. Aktuálny sporový poriadok umožňuje podať žalobu o určenie právnej skutočnosti (čo sú žaloby o vyslovenie neprijateľnej zmluvnej podmienky) len ak to vyplýva z osobitného predpisu (§ 137 písm. d/ CSP). Týmto osobitným predpisom je zákon o ochrane spotrebiteľa (zákon č. 250/2007 Z.z.), konkrétne možno poukázať na § 3 ods. 3, 5.

56. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

57. Podľa § 3 ods. 5 vety prvej citovaného zákona proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva.

58. Logicky z vyššie citovaných ustanovení je zrejmé, že zákonodarca mal na mysli prípady, keď zmluvný vzťah medzi dodávateľom a spotrebiteľom trvá, len vtedy možno konkrétneho spotrebiteľa (teda v individuálnom spotrebiteľskom spore) chrániť pred neprijateľnou zmluvnou podmienkou alebo chrániť ho pred porušením jeho spotrebiteľských práv. Ak je zmluvný vzťah ukončený, vyslovenie neprijateľnej zmluvnej podmienky pre konkrétneho spotrebiteľa nemá žiadny význam, ak súd nerozhoduje aj o plnení zo zmluvy, ktoré súvisí s danou neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Je nemysliteľné, že by napríklad po 50. rokoch od ukončenia zmluvy spotrebiteľ mohol úspešne domáhať sa vyslovenia neprijateľných zmluvných podmienok z takejto zmluvy. Uvedený názor je v rozpore so zdravým úsudkom.

59. Aktuálna právna úprava neumožňuje podávanie nezmyselných žalôb, ktoré nič neriešia. Ochrana spotrebiteľov pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami poskytuje predovšetkým konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach, ktoré je upravené v § 301 až 306 CSP, v ktorom príslušný súd uvedený v § 31 ods. 1 CSP skúma neprijateľné zmluvné podmienky v spotrebiteľských zmluvách. Účelom danej právnej úpravy je prispieť k zjednoteniu judikatúry v spotrebiteľských veciach a k prehľadnosti systému právnej ochrany spotrebiteľov. Predídte sa ňou tomu, aby súdy rôzne posudzovali tú istú zmluvnú podmienku, keďže niektoré ju považovali za neprijateľnú a iné dospeli k opačnému záveru. Na podporu tohto názoru možno poukázať aj na komentár CSP autorov Štefček a spol., vydavateľstvo B.H.BECK str. 1037.

60. V danom prípade zmluvný vzťah medzi stranami bol ukončený splnením záväzku žalobkyne z úverovej zmluvy ešte v roku 2011. Je nemysliteľné, aby po 7 rokoch od ukončenia zmluvy sa mal súd zaoberať neprijateľnosťou niektorej zmluvnej podmienky v individuálnom spotrebiteľskom spore, keď nárok žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia z danej zmluvy súd zamietol.

61. Totožný právny záver vyplýva aj z rozsudku Krajského súdu Banská Bystrica 13Co/17/2015 zo dňa 24.5.2016. V príslušnom spore bol uplatnený nárok spotrebiteľa na vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky ešte podľa predchádzajúceho procesného poriadku, ktorý umožňoval cez § 80 písm. c/ O.s.p. vysloviť neplatnosť neprijateľnej zmluvnej podmienky. Žaloba o vydanie bezdôvodného obohatenia z dôvodu premlčania bola však zamietnutá a súd preto ustálil, že určením neprijateľnosti zmluvnej podmienky by nedošlo k zmene právneho postavenia žalobcu, ani k vyriešeniu ich vzájomných vzťahov a teda nezistil naliehavý právny záujem na danom určení a žalobu v celosti zamietol.

62. Citované ustanovenia § 3 ods. 3, 5 zákona o ochrane spotrebiteľa teda podľa súdu umožňujú spotrebiteľovi domáhať sa ochrany svojho práva, ale nárok sa musí uplatniť v čase trvania zmluvného vzťahu, pretože po ukončení zmluvy zanikajú práva a povinnosti zmluvných strán vyplývajúce z príslušnej zmluvy a teda nemôže už dochádzať k porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa.

63. Podobne rozhodol aj Krajský súd v Trnave pod sp. zn. 25Co 92/16 dňa 21.6.2017, ktorý uviedol: „Individuálny spotrebiteľ nemá naliehavý právny záujem na výlučne určovacej žalobe o neprijateľnosti zmluvnej podmienky bez toho, aby sa zároveň domáhal uplatnenia alebo obrany svojich spotrebiteľských práv. Vyhovenie takejto žalobe by nemalo žiadny praktický dopad na individuálne práva spotrebiteľa, neodstránilo by to stav neistoty v jeho právnom postavení, ani ohrozenie jeho individuálnych práv a jednoznačne by neodvrátilo následnú žalobu o plnenie. Ochrana kolektívnych neindividuálnych práv spotrebiteľov môžu na základe zákonného zmocnenia zabezpečiť združenia zriadené za účelom ochrany práv spotrebiteľov, okrem iného aj podávaním žalôb v zmysle § 3 ods. 5 a § 25 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z.z., čím môžu zabezpečiť efektívnu ochranu kolektívnych práv spotrebiteľov“.

64. Napokon tento výklad vyplýva aj z ustanovenia § 298 CSP. Odsek 1 tohto ustanovenia rieši prípady, kedy súd môže vysloviť vo výroku neprijateľnú zmluvnú podmienku a to v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, čo znamená, že musí byť žalobou uplatnený nejaký iný nárok, či už zo strany dodávateľa alebo spotrebiteľa, pretože bez ohľadu na žalobný petit, ktorým logicky sa musí uplatniť iný nárok súd môže vysloviť aj neprijateľnú zmluvnú podmienku. Odsek 2 rieši prípady kedy súd musí vysloviť neprijateľnú zmluvnú podmienku a to v prípade, ak súd nepriznal dodávateľovi plnenie z nej vyplývajúce alebo rozhodol o vydaní bezdôvodného obohatenia, náhrade škody alebo finančnom zadosťučinení. Aj z tohto ustanovenia teda vyplýva, že musí byť uplatnený nejaký nárok na plnenie, či už zo strany dodávateľa, ak sa domáha plnenia zo zmluvy alebo zo strany spotrebiteľa a súd vyhovie jeho žalobe o vydanie bezdôvodného obohatenia (resp. náhrade škody alebo primeranom finančnom zadosťučinení), čo v tomto prípade splnené nie je, keďže súd žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia zamietol.

65. Vzhľadom na to, že v inom súdnom spore Krajský súd v Prešove vyslovil záver, že časový aspekt pri uplatnení nároku na vyslovenie neprijateľnej zmluvnej podmienky nie je rozhodujúci a argumentoval rozsudkom Súdneho dvora EÚ vo veci „Cofidis“ súd uvádza, že táto argumentácia nie je náležitá, keďže spomínaný rozsudok C-473/00 zo dňa 21.11.2002 sa týkal toho, že sa nemá aplikovať vnútroštátna procesná úprava stanovujúca procesnú lehotu na uplatnenie takého nároku (išlo o francúzsku právnu úpravu), avšak z obsahu tohto rozhodnutia vyplýva, že príslušná právna veta sa uplatňuje v konaní začatom predajcom alebo dodávateľom proti spotrebiteľovi. Znamená to, že vzťahuje sa na spory, v ktorých dodávateľ uplatnil nárok na plnenie voči spotrebiteľovi. Uvedený záver európskeho súdu teda je v súlade s právnym názorom, ktorý súd vysvetlil vyššie, teda že o neprijateľnej zmluvnej podmienke súd môže rozhodnúť len pri žalobe na plnenie, ak je zmluva už ukončená. V tomto prípade, ak by súd vyhovel žalobe na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré by vzniklo v dôsledku neprijateľnej zmluvnej podmienky. Napokon tento záver jasne vyplýva aj z už citovaného ustanovenia § 298 CSP.

66. Súd v tejto súvislosti napokon poukazuje aj na závery z celokrajového školenia sudcov obvodu Krajského súdu v Trnave v máji 2017 vedeného lektormi JUDr. Bajánkovou (predsedníčkou

občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR) a prof. Doc. JUDr. Marekom Štefčekom PhD. (jedného z autorov CSP), na ktorom vyslovili názor, že neplatnosť neprijateľnej zmluvnej podmienky možno vysloviť len v rámci uplatnenie nejakého nároku.

67. Súd zastáva názor, že neprijateľnú zmluvnú podmienku možno vysloviť len v tom prípade, ak príslušný právny úkon je platný a teda nespôsobuje absolútnu neplatnosť, nakoľko z absolútne neplatného právneho úkonu neplynú žiadne práva ani povinnosti. Pre posúdenie neprijateľnosti zmluvných podmienok je potrebné vychádzať z ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka a teda skúmať zákonné predpoklady pre vyslovenie neprijateľnej zmluvnej podmienky v zmysle daného ustanovenia, pričom je irelevantné, že neprijateľnosť zmluvných podmienok spôsobuje ich neplatnosť. Ak sa teda jedná o absolútnu neplatný právny úkon, niet dôvodu žalovať o neprijateľnosť zmluvnej podmienky, ktorá je v tomto právnom úkone upravená.

68. V tomto spore sa žaluje o neprijateľnosť zmluvnej podmienky predstavujúcej zmluvnú pokutu, ktorá bola uvedená v úverových zmluvných podmienkach žalovaného. Tie však neboli stranami podpísané, pričom dohodu o zmluvnej pokute možno dojednať len písomne a v prípade absencie písomnej formy ide o právny úkon absolútnu neplatný. V tejto súvislosti možno poukázať aj na právny záver vyslovený v náleze Ústavného súdu ČR I.ÚS 3512/11 zo dňa 11.1.2013. Podľa neho v rámci spotrebiteľských zmlúv dohody o zmluvnej pokute zásadne nemôžu byť súčasťou tzv. VOP, ale len samotnej spotrebiteľskej zmluvy, teda listiny, na ktorú spotrebiteľ pripája svoj podpis.

69. Podľa § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

70. Podľa § 544 ods. 2 Občianskeho zákonníka Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

71. Podľa § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný.

72. Podľa § 40 ods. 3 Občianskeho zákonníka písomný právny úkon je platný, ak je podpísaný konajúcou osobou; ak právny úkon robia viaceré osoby, nemusia byť ich podpisy na tej istej listine, ibaže právny predpis ustanovuje inak. Podpis sa môže nahradiť mechanickými prostriedkami v prípadoch, keď je to obvyklé.

73. Z vyššie uvedených dôvodov súd teda zamietol aj žalobu o vyslovenie neprijateľných zmluvných podmienok.

74. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP vzhľadom na skutočnosť, že nezistil žiadny dôvod pre aplikáciu § 257 CSP, ktorý možno použiť len výnimočne. Za okolnosť brániacu použitiu tohto ustanovenia súd považuje aj skutočnosť, že žalobkyňa napriek vyslovenému predbežnému právnomu posúdeniu veci v úvode pojednávania na svojej žalobe zotrvala.

75. O výške nároku na náhradu trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 C.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 C.s.p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 C.s.p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nespĺní povinnosť uloženú týmto rozsudkom môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.